

INŠTITUT
ZA VODE
REPUBLIKE
SLOVENIJE

Institute
for Water of
the Republic
of Slovenia

*Voda za življenje, znanje za vode.
Water for Life, Knowledge for Water.*

Poročilo o delu Inštituta za vode Republike Slovenije za leto 2013

PROGRAMSKI SKLOP I:
STROKOVNA PODPORA MKO NA PODROČJU
SKUPNE EU POLITIKA DO VODA

PROJEKT I/2:
PRIPRAVA IN ZAGOTOVITEV STROKOVNIH
PODLAG ZA IZVAJANJE POPLAVNE DIREKTIVE
(2007/60/ES)

Naloga I/2/9:
Sodelovanje v ekspertnih delovnih skupinah za
poplave EC WG F, ICPDR FP EG, ISRBC PEG FP

Nosilec naloge:
Blažo Đurović, univ. dipl. inž. grad.

Ljubljana, december 2013

PROGRAM: Program dela IzVRS za leto 2013

NASLOV NALOGE: Sodelovanje v ekspertnih delovnih skupinah za poplave EC
WG F, ICPDR FP EG, ISRBC PEG FP

ŠIFRA NALOGE: I/2/9 (št. 43)

NAROČNIK: MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE
Dunajska c. 22
1000 Ljubljana

IZVAJALEC: INŠTITUT ZA VODE REPUBLIKE SLOVENIJE
Hajdrihova ul. 28c
1000 Ljubljana

NOSILEC NALOGE: Blažo ĐUROVIĆ, univ. dipl. inž. grad.

AVTORJI: Blažo ĐUROVIĆ, univ. dipl. inž. grad.

SODELAVCI:

DIREKTOR IzVRS: Igor PLESTENJAK, univ. dipl. prav.

(žig)

KRAJ IN DATUM: LJUBLJANA, december 2013

KAZALO VSEBINE

1	NALOGA.....	1
1.1	Opis naloge	1
1.1.1	Izhodišča in pravni okvir	1
1.1.2	Namen in vsebina	1
1.1.3	Cilji in pričakovani rezultati.....	1
1.2	Potek izvajanja naloge.....	1
1.3	Ocena opravljenega dela	2
2	POROČILA S SLUŽBENIH POTOVANJ	3
2.1	ISRBC PEG FP, Zagreb, januar 2013.....	3
2.2	ICPDR FP EG, Sarajevo, marec 2013	4
2.3	EC WG F, Dublin, april 2013	5
2.4	ICPDR FP EG, Bratislava, oktober 2013	6
2.5	EC WG F, Bruselj, oktober 2013.....	7
2.6	SI-IT komisija za Sočo, Gorica, november 2013	8
2.7	SI-AT komisija za Muro, Lipnica, december 2013	9

1 NALOGA

1.1 Opis naloge

1.1.1 Izhodišča in pravni okvir

Naloga izhaja iz Okvirnega programa izvajanja Direktive o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti za obdobje 2009-2015 (MOP RS, maj 2009). Okvirni program izvajanja poplavne direktive za obdobje 2009-2015 predvideva poleg sodelovanja nacionalnih predstavnikov (MKO) tudi sodelovanje predstavnikov IzVRS v delovni skupini za izvajanje direktive o poplavah (WG F), ki jo je ustanovila Evropska Komisija v okviru Skupne strategije EU za izvajanje vodne politike (Common EU Implementation Strategy - CIS) in izdelala predlog njenega mandata. Potrjen program dela delovne skupine predvideva predvsem aktivnosti, ki bodo državam članicam pomagale k primerljivemu izvajanju direktive ter pri pripravi podatkovnih zbirk, potrebnih za pripravo NZPO in poročil o izvedenih nalogah, ki bodo del evropskega informacijskega sistema WISE.

1.1.2 Namen in vsebina

Nacionalni predstavniki v delovni skupini WG F spremljajo in sodelujejo pri pripravi posameznih vsebin iz programa in istočasno zagotavljajo prenos dogovorjenih priporočil v proces izvajanja direktive na nacionalnem nivoju. Program dela WG F predvideva naslednje aktivnosti: pripravo poročevalskih formatov v skladu s členom 11 direktive 2007/60/EC, pripravo strokovnih priporočil za predhodno oceno poplavne ogroženosti, za določitev poplavnih območij ter za pripravo vsebin NZPO. Naloge obsegajo udeležbo na sestankih delovne skupine, pripravo besedil, podatkov, ter pripomb na osnutek dokumentov EK v soglasju z MOP, poročanje o delu delovne skupine, zagotavljanje integracije priporočil delovne skupine v nacionalni proces izvajanja direktive 2007/60/EC.

V preteklosti so bile ustanovljene mednarodne komisije za povodje Donave (ICPDR) in porečje Save (ISRBC), v okviru katerih ravno tako delujejo delovne skupine za poplave in za njihovo delovanje je treba zagotoviti sodelovanje nacionalnih predstavnikov.

1.1.3 Cilji in pričakovani rezultati

V programu dela inštituta za leto 2013 je navedeno, da bodo rezultat naloge sukcesivna poročila s srečanj delovnih skupin, zato se v prilogi nahajajo poročila s službenih potovanj, ki vsebujejo podrobnejše podatke o namenu, doseženih ciljih in opravljenih nalogah inštituta.

Datum zaključka naloge: stalna naloga

1.2 Potek izvajanja naloge

Januar, 24 ur

Pregled gradiva in udeležba na 21. sestanku poplavne ekspertne skupine ISRBC PEG FP v Zagrebu.

Marec, 36 ur

Pregled gradiv s prejšnjih sestankov delovne skupine FP EG ICPDR, udeležba na 23. sestanku v Sarajevu in izdelava podrobnega poročila.

April, 32 ur

Pregled gradiv za sestanek delovne skupine WG F, udeležba na 13. sestanku v Dublinu in izdelava podrobnega poročila.

September, 28 ur

Pregled gradiva za 24. sestanek poplavne ekspertne skupine ICPDR FPEG, priprava podatkov za izpolnitev obveznosti poročanja o kartah poplavne nevarnosti in ogroženosti po kriterijih Donavske komisije.

Oktober, 90 ur

Pregled gradiva in udeležba na 24. sestanku poplavne skupine ICPDR FPEG ter priprava poročila o vsebini in zaključkih sestanka. Priprava besedil za poročila ICPDR v zvezi s pripravo kart nevarnosti in ogroženosti, priprava podatkov za izdelavo podatkovnega sloja in statistik v zvezi s kartami nevarnosti in ogroženosti za testno poročanje za 11/21 OPVP. Pregled gradiva in udeležba na 14. sestanku delovne skupine za poplave EU CIS WGF ter priprava poročila o vsebini in zaključkih sestanka.

November, 24 ur

Priprava metapodatkovnega opisa slojev za poročanje ICPDR v zvezi s kartami nevarnosti. Priprava predstavitve v zvezi s kartiranjem poplavne nevarnosti in ogroženosti v Sloveniji ter udeležba na sestanku podskupine za poplave v okviru meddržavne slovensko-italijanske komisije v Gorici dne 25.11.2013.

December, 16 ur

Udeležba in predstavitev na mednarodni delavnici v Lipnici, Avstrija, dne 9. decembra 2013, katere tema je bilo izvajanje poplavne direktive v Sloveniji, Avstriji, na Hrvaškem in Madžarskem. Priprava predstavitve v zvezi s kartiranjem poplavne nevarnosti in ogroženosti pri nas.

SKUPAJ REALIZIRANIH UR: 250 ur

PROGRAM DELA: 249 ur

1.3 Ocena opravljenega dela

Predstavnik IzVRS se je udeležil vseh srečanj mednarodnih ekspertnih skupin za poplave, razen 22. sestanka ISRBC PEG FP, oktobra 2013 v Zagrebu, katerega se je na lastno pobudo udeležil le predstavnik MKO. Delo na nalogi je bilo opravljeno v celotnem obsegu.

2 POROČILA S SLUŽBENIH POTOVANJ

2.1 ISRBC PEG FP, Zagreb, januar 2013

POROČILO S SLUŽBENE POTI

Strokovna prireditev:

21. sestanek ekspertne skupine za poplave ISRBC PEG FP

Organizator:

Tajništvo ISRBC, Zagreb, Kneza Branimira 29/II

Kraj srečanja:

ISRBC, Zagreb, Kneza Branimira 29/II

Datum:

28. – 29. januar 2013

Udeleženec:

Blažo Đurović

V Ljubljani, dne 5. 2. 2013

1. Namen

Seznanitev s poročilom sekretarja Mednarodne komisije za porečje Save (ISRBC) o aktivnostih v obdobju med 20. in 21. sestankom skupine za poplave.

Seznanitev s stanjem in načrtovanih aktivnostih pilotnega projekta UNECE. Predstavitev vsebin in sklepov 2. posvetovalne delavnice v zvezi s programom izdelave Načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti na porečju Save. Predstavitev nove verzije in sprememb programa priprave načrta, podrobnejša analiza programskih komponent (PFRA, FHR karte, FRMP, ...), predlogi modifikacij, prihodnji koraki. Predstavitev rezultatov projektne aktivnosti A3 in A5 – Scenariji podnebnih sprememb in ukrepi za prilagajanje.

Predstavitev stanja projekta izdelave hidrološkega (WATCAP) in hidravličnega (USACE) modela porečja Save in diskusija o poteku druge faze sodelovanja z USACE (cilji, organizacijska struktura, razpoložljivost podatkov).

V zvezi s hidrometeorološko tematiko predstavitev dela HMI EG in informacija o sestanku direktorjev nacionalnih hidrometeoroloških zavodov. Predstavitev osnutka programa za izdelavo hidrološke študije porečja Save, diskusija in priporočila.

Predstavitev osnutka delovnega načrta ISRBC za 2013, diskusija in priporočila.

2. Doseženi cilji

Do sedaj je implementiranih in v izvajanju 25 projektov, nekateri projekti po priporočilu ICPDR prispevajo k Donavski strategiji. Načrt upravljanja porečja Save bo sprejet 31. maja 2013. Obravnaval bo tudi področje upravljanja z nanosi (bilanca, monitoring, vrednotenje količine in kakovosti nanosov), problem navigacije od Siska do Beograda, razvoj turizma, hidrometeorologijo in hidrologijo ter protokole. 19.-20. februarja bo v Beogradu 31. seja komisije. Obravnavan je bil osnutek programa za pripravo Načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti porečja Save, ki se izdeluje po protokolu iz julija 2010 (člen 5 določa program priprave načrta). Sklenjeno je bilo, da se prilagojena poročila za ICPDR lahko uporabijo za PFRA v okviru ISRBC, podobno velja za APSFR, potrebno bo pregledati osnutek, ki ga bo poslalo tajništvo komisije.

Obravnavan je bil hidrološki model Save, ki je tudi vključen v Donavsko strategijo in so bili z njim seznanjeni direktorji nacionalnih hidrometeoroloških zavodov. Poleg hidrološkega modela porečja se izdeluje tudi hidravlični model Save, sistem napovedovanja in opozarjanja na poplave, upravljanje s sedimenti, izmenjavo podatkov in izdelavo hidrološkega godišnjaka za porečje. Predviden je sestanek skupine za poplave in hidrometeorološke skupine v marcu, ob robu sestanka z UNECE. Na podlagi zadnje celovite hidrološke študije iz leta 1976 (Prohaska) se izdeluje nova hidrološka študija (UL FGG) v sklopu analize vpliva podnebnih sprememb na pretoke.

WATCAP je projekt, ki se nanaša na prilagajanje podnebnim spremembam in vsebuje analizo historičnih klimatskih trendov, klimatske modele, modele odtoka in propagacije, smernice za panoge in načrt prilagajanja. Projekt se osredotoča predvsem na srednje vrednosti, zato ni bil upoštevan v raziskavi UL FGG za napoved sedanjih in bodočih pretokov do konca stoletja na podlagi meteoroloških napovedi UL FMF. Rezultati študije FGG so se izkazali za nekoliko vprašljive, zato bo potrebna dodatna pojasnitev s strani izdelovalca, poleg tega je bil osnovni cilj projektne naloge izdelati kompilacijo obstoječih klimatskih študij v regiji in opraviti downscaling za potrebe določitve načina prilagajanja podnebnim spremembam. Hidravlični 1D model se izdeluje v sodelovanju z USACE (U. S. Corps of Engineers) in v programu HEC-RAS ter obsega odsek od Radovljice do Beograda, pri čemer so podatki o prečnih profilih med Radovljico in Čatežem pomanjkljivi, ker naše hidroelektrarne niso bile pripravljene brezplačno posredovati podatkov. Ugotovljene so merodajne povratne dobe po posameznih državah: SI – 10, 100, 500; HR – namesto 500 se uporablja 1000; BH – 20, 100, 500; RS – 100, 1000. V drugi fazi USACE projekta je predvidena tudi uporaba 2D modela za območja APSFR, na podlagi katerega bi bile izdelane karte nevarnosti in ogroženosti za ta območja ob glavnem toku Save.

Cilji sestanka so bili doseženi z aktivno vključitvijo v delo skupine za poplave, seznanitvijo s tekočimi vsebinami in predstavitvijo pogleda nanje. Predstavljeno je bilo tudi preteklo delo na predhodni oceni poplavne ogroženosti po poplavni direktivi in določitvi območij pomembnega vpliva poplav. Podan je bil tudi konstruktivni prispevek k izdelavi programa za pripravo načrta v letu 2013.

3. Naloge in zadolžitve

Pregledati bo treba osnutek programa za pripravo Načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti za porečje Save, ki ga bo posredovalo tajništvo ISRBC. Slovenija v ISRBC ni poročala podatkov o preteklih poplavah.

Pregledati rezultate projekta BOBER v zvezi z morebitnim obstojem prečnih profilov za hidravlični model.

Tajništvo ISRBC bo poslalo anketni obrazec v zvezi z nacionalnimi podatki za pripravo modela reliefa za potrebe 2D modeliranja.

22. sestanek je predviden v aprilu 2013 ob robu sestanka z UNECE.

2.2 ICPDR FP EG, Sarajevo, marec 2013

POROČILO S SLUŽBENE POTI

Strokovna prireditev:

23. sestanek ekspertne skupine za poplave ICPDR FP EG

Organizator:

Tajništvo ICPDR, Vienna International Centre, Room D0412, Wagramer Str. 5, A-1220 Dunaj, Avstrija

Kraj srečanja:

Hotel Bristol, Sarajevo, Fra Filipa Lastrića 2

Datum:

14. – 15. marec 2013

Udeleženec:

Blažo Đurović

V Ljubljani, dne 25. 3. 2013

1. Namen

- 1) Seznanitev s poročilom predstavnika Tajništva Mednarodne komisije za varstvo reke Donave (ICPDR) glede poteka in sklepov 15. sestanka ICPDR.
- 2) Seznanitev s poročilom koordinatorja skupine EU SDR PA5 glede poteka in zaključkov letnega foruma v Regensburgu, 4. sestanka SG (Steering Group) v Bukarešti in 3. sestanka NCP-PAC (National Contact Point – Priority Area Coordinator) v Bruslju.
- 3) Predstavitev načina urejanja voda v Bosni in Hercegovini.
- 4) Pregled posodobljene karte APSFR.
- 5) Obravnava stanja kart poplavne nevarnosti in ogroženosti, tj. karte nevarnosti (poplavni scenariji) in kart ogroženosti (poselitev, gospodarske dejavnosti, IPPC naprave) in dveh kart zavarovanih območij po vodni direktivi (Natura2000; vodovarstvena območja in kopalne vode). Predstavitev osnutka poročila in izdelava časovnice posredovanja podatkov.
- 6) Obravnava Načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti (opredelitev ciljev in ukrepov).
- 7) Zasnova vzpostavitve zveze med vodno in poplavno direktivo (načrt sodelovanja javnosti), obravnava Strategije prilagajanja podnebnim spremembam in Zasnovne implementacije poplavne direktive na povodju Donave s koordinacijskega aspekta.
- 8) Predstavitev končnih rezultatov projekta FLOODRISK.

2. Doseženi cilji

ad 1) Po nagovoru predsedujočega skupini, predsednice ICPDR za leto 2013, direktorja Agencije za vodno območje reke Save iz Sarajeva in tajnika ICPDR, je bil sprejet dnevni red in delo se je nadaljevalo s poročilom o sklepih 15. sestanka ICPDR: zagotovitev testnih podatkovnih slojev za karte nevarnosti in ogroženosti do 15. 2. 2013, priprava delovnega programa skupine za obdobje 2013-2015, zaključek FLOODRISK projekta in izdelava atlasa kart nevarnosti in ogroženosti, zagotovitev sredstev za nadaljevanje delovanja EFAS sistema (evropski sistem alarmiranja) in sprejetje strategije prilagajanja podnebnim spremembam, ki jo bo treba upoštevati v prvem načrtu zmanjševanja poplavne ogroženosti ter nastanek ideje o opredelitvi ti. »no go« površin za hidroenergetiko s stališča varstva voda.

ad 2) Glede Strategije EU za Podonavje je bilo opozorjeno na mehanizme financiranja v obdobju 2014-2020, saj bo SEE sklad prenesen na Donavsko strategijo in Strategijo za vzhodni Mediteran. V prihodnje bo šlo predvsem za ti. mega-twinning projekte (npr. 4 članice in 4 nečlanice). Do konca leta 2014 mora biti osnutek FRMP za Donavo na voljo za proces sodelovanja javnosti. V interesu Strategije je tudi nadaljnje financiranje EFAS sistema.

ad 3) Predstavnic Inštituta za hidrotehniko iz Sarajeva je v funkciji svetovalca Agencije za vodno območje reke Save predstavila nekaj primerov preteklih poplavnih dogodkov, npr. na reki Drini (dogodek iz leta 1896 z ocenjeno 10.000-letno povratno dobo s pretokom 10.500 m³/s, vendar je možno, da je pri dogodku šlo tudi za zemeljski plaz, ki je povzročil tak val; dogodek leta 1952 v kraju Višegrad pa je imel 100-letno povratno dobo in pretok 4000 m³/s). Največjo težavo predstavlja nekontrolirano poseljevanje ob vodotokih in na območjih poplavljanja. Do leta 2015 načrtujejo izdelavo kart in načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti do 2017 v skladu z Akcijskim načrtom za Donavo 2010-2021. Modelirajo enodimenzijsko s pomočjo HEC-RAS in GeoRAS aplikacij. Pomembnost opredeljujejo s pomočjo indeksa, odvisnega od števila objektov, prebivalcev ipd. Določili so 13+51 APSFR, za katera obstaja 1+14 kart nevarnosti in ogroženosti.

ad 4) Pri prikazovanju APSFR niso bili uporabljeni vsi omejitveni kriteriji in so bila prikazana vsa nacionalna območja pomembnega vpliva poplav, pri kartah nevarnosti in ogroženosti za ta območja pa bodo uporabljeni vsi kriteriji (>4000 km² ipd.)!

ad 5) Že na prejšnjih sestankih je bila dogovorjena forma šestih kart nevarnosti in ogroženosti. Srednja verjetnost nastopa nevarnosti je skoraj pri vseh državah enaka (Q100), med srednjo in veliko verjetnostjo pa grafično ni vidnih razlik v merilu 1:4,5mio, zato se za karte uporabita le srednja in majhna verjetnost. Testne podatke je bilo treba poslati do 15. 2. 2013, potrebujejo pa jih za testiranje izgleda kart. Glede kart nevarnosti so kriteriji prikaza naslednji: >100 km² (ploskve), <100 km² in >50 km (linije), <100 km² in <50 km (točke), pri čemer je še vedno ostalo nejasno, ali gre za dolžino skupaj s pritoki ali samo za dolžino glavnega vodotoka. V našem primeru bo torej uporabljen točkovni prikaz. V pojasnjevalno besedilo lahko vključimo spletno povezavo na naše .pdf karte v merilu 1:5000. Glede kart ogroženosti pa se lahko uporabijo trije scenariji, ker je tu razlika v škodnih posledicah med posameznimi povratnimi dobami bolj očitna. Uporabljena je nomenklatura Corine Land Cover, vendar je bilo opozorjeno na problematičnost rezultatov prostorskih analiz s podatki tako različnih natančnosti (1:5000 in 1:100.000). Potrjeno je bilo, da se prikažejo vsa APSFR območja, določena na nacionalni ravni, medtem ko se karte nevarnosti in ogroženosti prikazujejo samo za večje vodotoke, v našem primeru torej za tista območja APSFR, ki so potencialno ogrožena zaradi poplavljanja Save (12), Drave (3) in Mure (4), vendar to pri nas pomeni, da največji poplavno ogroženi območji (Ljubljana-jug in Celje) ne bosta vključeni v poročanje in na to moramo jasno opozoriti v spremnem metodološkem besedilu kart! Pri izračunu ogroženosti se kljub izraženim pomislekom upošteva le površinske deleže in ne dolžinskih ali števnih, po definirani nomenklaturi in iz razpoložljivih nacionalnih podatkov o ogrožencih, kar v našem primeru lahko pomeni, da bo treba nekatere podatkovne sloje prilagoditi takemu načinu štetja deležev. Glede števila potencialno ogroženih prebivalcev pa imamo na nek način te podatke že zbrane v tabeli 61 OPVP. Poleg IPPC je bila predlagana tudi uporaba zavezancev SEVESO in sprejet je bil kompromisni predlog, da se govori o industrijskih objektih in napravah kot takih in ne eksplicitno o IPPC zavezancih. Pri Naturi2000 je bilo predlagano tudi, da se prikazuje le območja prekrivanja, podobno tudi pri drugih dveh zavarovanih območjih po WFD. V spremnem besedilu bo treba na kratko opisati nacionalne metode priprave kart, obenem pa v drugem besedilu pojasniti tudi pomisleke in prilagoditve metod pri izdelavi kart za ICPDR. Dogovorjeni. Nekatere države (AT) so testne podatke poročale že februarja, septembra pa bodo poročali vse podatke, nekatere (DE) pa oktobra in

decembra letos oziroma (RO) aprila in novembra letos. V primeru, da se zadeve med testnim poročanjem in končnim poročanje za merilo 1:4,5mio ne bodo bistveno spreminjale, jih lahko poročamo kot končne. Za jesenski sestanek komisije bo na razpolago osnutek kart.

ad 6) V zvezi z načrtovanjem zmanjševanja poplavne ogroženosti za povodje Donave se je razpravljalo o Akcijskem programu, načrtovanju, ki temelji na kartah nevarnosti in ogroženosti, opredelitvi ciljev in ukrepov za doseganje teh ciljev na ravni celotnega povodja. Avstrijski predstavnik je navedel štiri osnovne cilje, ki so jih pri njih opredelili: izogibanje prihodnjim tveganjem, obvladovanje obstoječih tveganj, povečanje odpornosti in dvig stopnje ozaveščenosti. Opozorjeno je bilo, da pri nas uredba o pogojih in omejitvah že deluje kot ukrep za doseganja prvega cilja in da imamo pri nas tudi drugo stopnjo kart nevarnosti, ki služi kot podlaga za uredbu. Madžarski predstavnik je pojasnil, da bodo pri njih načrtovali na 100-letne poplave in da se bodo osredotočali na mejna območja in sosednje države. V Nemčiji so cilji podobni kot v Avstriji s poudarkom na obnovi retencijskih površin za povečevanje odpornosti. V debati se je izkazalo, da prihaja do zamenjevanja pojmov kot so cilji in ukrepi za doseganje zastavljenih ciljev, npr. cilj zmanjševanja ogroženosti je mogoče doseči z ukrepom naravnega ali umetnega zadrževanja vodnih količin. Leta 2021 bo treba poročati o rezultatih izvedenih ukrepov. Razprava je tekla tudi v smeri konkretizacije rezultatov načrta, izdelave primerov ukrepov, predlagana je bila tudi prostorska umestitev potencialnih ukrepov, vendar je na koncu prevladalo mnenje, da naj bi se prikazali le glavni ukrepi s čezmejnimi učinki (v smislu prispevanja k mednarodnemu vodnemu sodelovanju in v skladu s principom solidarnosti iz poplavne direktive). Večina se je strinjala, da moramo razmišljati o splošnih ukrepih in zato je bilo dogovorjeno, da se na podlagi avstrijskega predloga izdela skupni nabor ciljev in možnih ukrepov s prispevki posameznih držav. Pojavilo se je tudi vprašanje merjenja napredka in učinka načrtovanih ukrepov.

ad 7) Pri načrtovanju projektov do prvega klica se je smiselno navezovati na Donavsko strategijo. Načrt sodelovanja javnosti je sprejet in bo na razpolago na spletni strani sestankov. Sprejeta je tudi podnebna strategija, ki jo je treba umestiti v naše cilje, in bo ravno tako na razpolago na spletu. Izdelana je tudi posodobljena verzija konceptnega gradiva o koordinaciji in bo do poletja objavljena, njen namen služi usmerjanju rezultatov dela na srečanjih skupine.

ad 8) Predstavljeni so bili rezultati projekta FLOODRISK in Atlas kart nevarnosti in ogroženosti. Slovenija v projektu ni sodelovala ker nima neposrednega stika z Donavo.

Cilji sestanka so bili doseženi z aktivno vključitvijo v delo skupine za poplave, seznanitvijo s tekočimi vsebinami in predstavitvijo pogleda nanje. Posameznim udeležencem je bilo predstavljeno preteklo delo na predhodni oceni poplavne ogroženosti in določitvi območij pomembnega vpliva poplav pri nas. Podanih je bilo več konstruktivnih komentarjev in predlogov glede izdelave kart poplavne nevarnosti in ogroženosti.

3. Naloge in zadolžitve

Dogovorjeni roki oddaje gradiv so naslednji:

- junij 2013 za testne podatke o kartah nevarnosti in ogroženosti (za večja območja),
- marec 2014 za končne podatke za APSFR, ki ustrezajo kriterijem FP EG ICPDR, torej samo za območja, potencialno ogrožena s strani Save, Drave in Mure, v obliki točk in
- 31. julij za besedila (do 2500 znakov), ki bodo vključena v osnutek besedila, ki je bil ravno tako predstavljen (6 poglavij).

Naslednji sestanek delovne skupine je predviden v oktobru 2013 v Bratislavi in 25. sestanek spomladi 2014 na Češkem.

2.3 EC WG F, Dublin, april 2013

POROČILO S SLUŽBENE POTI

Strokovna prireditev:

13. sestanek delovne skupine za poplave WG F

Organizator:

EC, DG ENV, D – Water, Marine Environment&Chemicals, ENV.D.1 – Protection of Water Resources

Kraj srečanja:

City Council Chambers, City Hall, Dublin

Datum:

18. – 19. april 2013

Udeleženec:

Blažo Đurović

V Ljubljani, dne 26. 3. 2013

1. Namen

0) Delavnica z naslovom »Odločanje v negotovih razmerah«

1) Pozdravni govor župana in uvodne besede predsedujočega

2) Sprejetje dnevnega reda sestanka

3) Sprejetje zapisnika prejšnjega sestanka

4) Prihodnji koraki v postopku implementacije poplavne direktive

a) prenos

b) odgovorna uprava in enota upravljanja

c) poročanje o rezultatih predhodne ocene poplavne ogroženosti – vizualizacija WISE

5) Poročanje o izvajanju poplavne direktive

a) prihodnji koraki za poročanje o kartah poplavne nevarnosti in ogroženosti (obrazci, orodja, navodila, testiranje)

b) priprava navodil za poročanje o izvajanju poplavne direktive

c) prihodnji koraki za poročanje o NZPO (obrazci)

d) napredek pri izvajanju direktive INSPIRE

6) Tematske delavnice skupine WG F in izmenjava informacij

a) delavnica o vključevanju deležnikov v načrtovanje zmanjševanja poplavne ogroženosti, april 2012, Bukarešta

b) razprava o evalvaciji preteklih delavnic

c) poročilo o izmenjavi informacij o podnebnih spremembah ob 12. sestanku

d) pregled izmenjave informacij o odločanju v negotovih razmerah ob 13. sestanku

e) čezmejno sodelovanje in koordinacija pri implementaciji poplavne direktive – točka je bila umaknjena z dnevnega reda

7) Delovni program za obdobje 2013-2015

- a) delovni program - napredek v procesu CIS in predlogi za nadaljevanje aktivnosti
- b) sopsedsodanje delovni skupini
- 8) Izmenjava informacij glede izvajanja poplavne direktive
 - a) poplavno odporna mesta
 - b) projekt PLANALP za naartovanje zmanjševanja poplavne ogroženosti v Alpah
 - c) alpska strategija prilagajanja podnebnim spremembam (za naravne nevarnosti)
 - d) aktivacija GMES-EMS na Švedskem
 - e) prioritizacija ukrepov NZPO
- 9) Povezave med izvajanji vodne in poplavne direktive
 - a) poročanje o napredku pri pripravi dokumenta
- 10) Raziskave
 - a) CIS-vmesnik med znanostjo in politiko & določitev potreb po raziskavah za WG F
 - b) poročilo o dogodku FloodRISK2012
- 11) Evropske politike in aktivnost Komisije v povezavi s poplavno direktivo
 - a) DG ENV / JRC – stanje gradiv v zvezi z ohranjanjem evropskih vodnih virov
 - b) DG ECHO Civil Protection – smernice za ekonomijo poplavne zaštite in preventive
- 12) Nedavni in novi projekti, konference, srečanja in drugi dogodki v zvezi s poplavami
 - a) FloodWISE – predstavitev končnega poročila in prihodnjih korakov
 - b) FP7 projekt STAR-FLOOD – predstavitev izhodišč, časovnice in vsebin

2. Doseženi cilji

ad 4) Vsi ti. »non-communicated« primeri so zaprti, sledi preverjanje skladnosti (»conformity checking«), pri čemer so vsa gradiva Komisiji že bila dana na razpolago. Slovenija je med državami, za katere niso predvidene dopolnitve (»follow-up«). Predstavljeno je delo skupine za pripravo obrazcev za poročanje.

ad 5a,c) Poročevalski obrazci za karte nevarnosti in za načrt zmanjševanja ogroženosti bodo na voljo v začetku junija. Nekateri komentarji na predlog obrazca: ni definirana verjetnost preseganja določene vrednosti, spletne povezave, vrsta poplav se pojavlja kot opcija in ne kot obveza poročanja, število prebivalcev je edino zahtevano za poročanje. Odgovor s strani Komisije je bil, da vsebina poročanja ni nujno celotna vsebina, ki je potrebna za implementacijo poplavne direktive!, podobno velja tudi za povratne dobe, kjer je za poročanje nujna le srednja verjetnost nastopa poplav, ki je skupna vsem državam in zato tudi primerljiva. Poročevalski obrazec v dokumentu *WGF13-3-FHRM_2p1 Schema document 20130405* je bil sprejet kot dokončen.

Obravnavan je bil tudi poročevalski obrazec v dokumentu *WGF13-4-FHRM_LinkToMS*. V zvezi z vprašanjem, ki se je pojavilo glede povezave med obrazcem in kartiranjem, je bilo s strani Komisije pojasnjeno, da je namen obrazca povezati uporabnike WISE z nacionalno ravniyo obravnave - APSFR bo povezan z nacionalnimi kartami. Znova je bilo opozorjeno, da se poroča le območja srednje verjetnosti nastopa poplav in da je treba razlikovati med

»compliance checking«, ki se nanaša neposredno na zahteve direktive in poročanjem, ki je namenjeno Komisiji in generalizaciji za evropsko raven (»conformity checking«?). Tudi ta poročevalski obrazec je bil sprejet kot dokončen.

Poročevalski obrazec v dokumentu *WGF13-5-FRMP_1p0 schema document 20130405*, izdelanem s strani »Flood Reporting Drafting Group« ima preprostejšo strukturo. WG F mora podati komentarje na vsebino, nato bo obrazec sprejet kot dokončen. Pojavilo se je vprašanje glede smiselnosti potrjevanja obrazca, če še ne vemo, kakšna bo oblika in vsebina načrtov. Odgovorjeno je bilo, da je obrazec le tehnično poročilo o vsebini izvajanja direktive. Kakšna bo primerljivost poročanih vsebin oziroma kakšen bo način agregacije ukrepov, saj obstaja več vrst istega ukrepa? Nabor ukrepov se nahaja že v vsebinah vodne direktive.

ad 5b) V zvezi z izdelanimi navodili za poročanje so na voljo trije tedni za podajanje pripomb, nato bo pripravljena končna verzija dokumenta.

ad 5d) Ekspertna skupina za INSPIRE direktivo bo pričela z delom in pomembno vprašanje je, kako uskladiti vsebine obeh direktiv. Pregledati je treba INSPIRE Geoportal (inspire-geoportal.ec.europa.eu/). Večina WISE podatkov in uslug bo prilagojena zahtevam INSPIRE direktive.

ad 6a) Na temo vključevanja deležnikov v proces načrtovanja ni bilo komentarjev.

ad 6b) Odprta je bila diskusija in pregled odprtih tem iz preteklih delavnic. Podajanje pripomb je možno še v roku dveh tednov.

ad 6c,d) Obravnavano je bilo poročilo o rezultatih delavnice na temo podnebnih sprememb, ki je bila izvedena ob prejšnjem sestanku delovne skupine. Gradivo bo odprto za komentarje do konca aprila. Postavljeno je bilo vprašanje glede konkretnih zaključkov delavnice. Predstavljeno je bilo tudi delo na delavnici na temo upoštevanja negotovosti pri odločanju, ki je bila izvedena pred 13. sestankom delovne skupine.

ad 7a,b) Delovni program WG F in sam obstoj skupine sta negotova, saj bo v prihodnje bolj kot za stalno sestavo delovnih skupin dejansko šlo bolj za ad-hoc aktivnosti in strukturo. Države članice so bile pozvane, da opozorijo člane Strategic Coordination Group in vodnega direktorja, ki bodo v kratkem odločali o strukturnih spremembah v sklopu CIS delovnega programa za obdobje 2013-2015, na nujnost ohranitve delovne skupine za poplave. Navedeni razlogi za preoblikovanje obstoječega sistema delovanja skupin so naslednji: preveč potrebnih virov, preveč skupin in podskupin, umetna razvrstitev tematik po skupinah, umetna ločitev kakovosti in količine voda, nekatera področja niso obravnavana, člani SCG in vodni direktorji so izgubili strateško vlogo v procesu in nimajo več vpogleda v celotno sliko. Po drugi strani pa je bilo dano priznanje dosedanjemu delu skupine, rezultatom in izdelkom ter kooperativnemu duhu s ciljem integracije različnih gledišč. Zato je bilo sklenjeno, da je treba ohraniti CIS koncept, vendar ga je treba bolj povezati, izboljšati njegovo učinkovitost in fleksibilnost. Konec maja je predvidena diskusija o problemu na ravni vodnih direktorjev, v začetku maja pa na ravni SCG. Na področju poplavne direktive so prioritete naslednje: usklajena NUV in NZPO v letu 2015, ukrepi naravnega zadrževanja voda, izmenjava informacij na relaciji WFD-FD, vključitev podnebnih sprememb v program ukrepov. Za nas je morda aktualen tudi ukrep rednega vzdrževanja vodne infrastrukture, kar je bilo zapisano že v zaključkih predhodne ocene poplavne ogroženosti.

Predlagana struktura delovanja je naslednja: vodni direktorji – SCG – delovne skupine za STANJE VODA (ekološko stanje, podzemne vode, kemijsko stanje, ekološko sprejemljiv pretok), UPRAVLJANJE VODA (poplave, kmetijstvo) in ZNANJE IN POSREDOVANJE ZNANJA (ekonomija in poročanje). Ti. formacije (npr. poplave+ekološko stanje ali samo poplave ali poplave+ekonomija ipd.), ki predstavljajo neke vrste mrež (»networks«), ne bi

bile stalne ampak bi bile ustanovljene in bi se sestajale po potrebi, imele bi svojega vodjo (ekonomija, poplave, ...). Postavljeno je bilo vprašanje, kje v strukturi se nahaja *obvladovanje tveganj* (*risk management*), saj se s tem področjem ukvarja poplavna direktiva, vodna direktiva pa z *upravljanjem voda* (*water management*). Današnji WG F je neke vrste »network for floods«, v prihodnje pa bo verjetno treba iz članov skupin sestaviti formacije. Velika večina držav članic delovne skupine je zaskrbljena, da nova struktura ne bo ustrezala potrebam in ugotavlja, da imajo poplave popolnoma drug aspekt, zato je probleme treba reševati parcialno in jih šele nato usklajevati, saj imamo različne cilje. Način povezovanja in usklajevanja pa je popolnoma drugo vprašanje. Pristojni bodo pozvani, da se delovna skupina ohrani vsaj do konca prvega ciklusa 2015 ali do njegove evaluacije. Izražena je bila tudi bojazen, da bo poplavna direktiva postala le del velikega nabora WFD tematik in s časom tudi vedno manj pomembna ali celo nepotrebna.

Do 26. aprila bo sestavljena lista prioritarnih tematik za morebitne prihodnje delavnice WG F (cilji in ukrepi, uporabniki in način izdelave načrtov ipd.).

Za soproedsedujočo delovni skupini je bila izbrana predstavnik Švedske.

ad 8a,b,c,d) V sklopu izmenjave informacij je bil predstavljen načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti mesta Dublin, zlasti po velikih poplavah leta 2002, ko so bile zastopane praktično vse vrste poplav. Izdelan je sistem napovedovanja do šest ur pred dogodkom.

V sklopu platforme PLANALP so bili predstavljeni cilji in rezultati dela, tudi na področju kartiranja nevarnosti in prilagajanja podnebnim spremembam. Vsaka država članica ima v platformi po dva predstavnika. Obravnavane so štiri glavne teme: strategija prilagajanja podnebnim spremembam, dialog o tveganjih, preostalo tveganje, prostorsko načrtovanje. Izdelana je tudi zloženka, namenjena občinam (IzVRS je pri tem sodeloval). Postavljeni so cilji za obdobje 2013-2015.

Predstavljeno je bilo delo na področju uporabe satelitskih radarskih podatkov evropskega vesoljskega programa Copernicus/GMES na primeru poplave julija 2012 na Švedskem, ki je imela izrazito hiter nastop in je bil za opozarjanje na voljo le izjemno kratek čas.

ad 8e) Predstavljen je bil predvideni način prioritizacije ukrepov prvega NZPO v Avstriji. Konec junija bodo imeli izdelan katalog 29-ih ukrepov, v teku sta dva pilotska projekta v ruralnih območjih in trije v urbanih, industrijskih območjih. Cilji so štirje: izogibanje novim tveganjem, zmanjševanje obstoječih tveganj, zvišanje odpornosti in povečanje ozaveščenosti. Področij delovanja je pet: preprečevanje, zaščita, obveščanje, pripravljenost in obnova. Splošne skupine ukrepov so: upoštevanje območij nevarnosti, zasnova prostorskega načrtovanja, obnova vodorazlivnih površin, gradbeni ukrepi. Ukrepi se ocenjujejo glede na pravno podlago, razpoložljive podatke, podporne pravne in finančne inštrumente. Obravnavajo tri ravni, zvezno, deželno in APSFR raven. Prioritizacija se bo izvedla glede na štiri attribute ukrepov: zmanjševanje ogroženosti (nevarnost, ranljivost) in praktičnost (organizacijski in administrativni napor, finančni napor), kar je neke vrste ustreznik stroškovno-účinkoviti analizi. Ne bodo pa delali prioritizacije po času, saj želijo objektivnejši pristop. Postavljeno je bilo vprašanje, kako bodo upoštevani družbeni aspekti (npr. kultura) pri vrednotenju ukrepov.

ad 9) Ni bilo dodanih komentarjev na gradivo v zvezi s povezavami WFD-FD, izdelan bo kratek povzetek gradiva.

ad 10a,b) V sklopu CIS-Science Policy Interface je delovna skupina identificirala raziskovalne potrebe WG F (določitev sprejemljivega tveganja, upoštevanje preostale nevarnosti, kvantifikacija hidroloških učinkov ukrepov, metode kartiranja družbenih tveganj idr.), ki so bile predstavljene na SCG februarja 2013 in bodo služile kot vhodna informacija za

delovne programe DG ENV, DG R&I. V okviru CIS-SPI potekajo naslednji projekti: KULTURisk, CORFU, IMPRINTS, HYDRATE, FloodProBE, THESEUS (Innovative technologies for safer European coasts in a changing climate), UrbanFlood, CapHaz-Net, CONHaz.

Predstavljeni so rezultati konference FLOODRisk2012 s 500 udeleženci in glavni predlogi za zagotavljanje trajnosti trikotnika znanost – praksa – politika: identifikacija in vključevanje deležnikov, uvedba brokerjev znanja pri projektih, izdelava izdelkov za deležnike. Za potrebe podpore projektu bo oblikovana majhna skupina članov WG F.

ad 11a,b) Na straneh DG ENV se nahaja »blueprint package« v zvezi z ohranjanjem vodnih virov in glavne ugotovitve so, da cilji ne bodo doseženi do 2015, glavni problemi so hidromorfologija, onesnaženje in prekomerni odvzemi, izjeme okoljskih ciljev in MPVT niso ustrezno uporabljeni mehanizmi ali celo neupravičeni, premajhen poudarek vodnim količinam, problemi kmetijstva, financiranje in izvajanje programa ukrepov.

V okviru DG ECHO Civil Protection se je pričel ekonomski projekt za izračun stroškov in koristi na področju poplav (www.floodcba.eu). Izvaja se tudi projekt, ki obravnava pristop k upoštevanju ekosistemskih storitev (www.watereco.info).

ad 12a,b) Oktobra 2012 je bila izvedena zaključna konferenca projekta FLOODWise (www.floodwise.eu), ki je relevanten predvsem v čezmejnem kontekstu, vendar mednarodna koordinacija še vedno ne more nadomestiti koncepta celovitega upravljanja porečij. Reka Sotla je med šestimi pilotskimi primeri. Projekt se je pričel aprila 2010. Eden sklepov je, da bi bilo treba izdelati skupen čezmejni model. Izdelana so bila priporočila Komisiji (izdelati katalog ciljev, sektorskih programov, uporaba WISE RTD) in državam članicam (izogibanje enostranskim ukrepom, kolegi se morajo več strokovno družiti).

Projekt STAR-Flood (www.starflood.eu) bo zagotovil ti. »flood risk governance arrangements« na podlagi evropskih praks zmanjševanja ogroženosti. Glavna teza projekta je, da se z uskladitvijo npr. petih strategij zmanjševanja ogroženosti lahko doseže povečanje poplavne odpornosti urbanih površin. Prva delavnica bo oktobra 2013.

3. Naloge in zadolžitve

Pregled poročevalskih obrazcev in navodil za poročanje, pregled koncepta določitve in razvrstitve ukrepov v Avstriji, pregled gradiva za povezavo WFD - FD, obvestilo člana SCG o nujnosti ohranitve delovne skupine za poplave.

Naslednji sestanek delovne skupine je predviden v oktobru 2013 v Bruslju.

2.4 ICPDR FP EG, Bratislava, oktober 2013

POROČILO S SLUŽBENE POTI

Strokovna prireditev:

24. sestanek ekspertne skupine za poplave FP EG ICPDR

Organizator:

Tajništvo ICPDR, Vienna International Centre, Room D0412, Wagramer Str. 5, A-1220 Dunaj, Avstrija

Kraj srečanja:

Botel Fairway, Bratislava 81102, Nabrezie arm. gen. L. Svobodu, Slovaška

Datum:

3. – 4. oktober 2013

Udeleženec:

Blažo Đurović

V Ljubljani, dne 9. 10. 2013

1. Namen

- 1) Seznanitev s poročilom predstavnika Tajništva ICPDR (Donavska komisija).
- 2) Seznanitev s poročilom koordinatorja EUSDR PA5 (Donavska strategija).
- 3) Predstavitev projektov za zmanjševanje poplavne ogroženosti na Slovaškem.
- 4) Pregled posodobljene karte APSFR.
- 5) Pregled stanja in uporabe rezultatov projekta FLOODRISK.
- 6) Obravnava stanja priprave kart poplavne nevarnosti in ogroženosti, tj. karte nevarnosti (poplavni scenariji) in kart ogroženosti (poselitev, gospodarske dejavnosti, IPPC naprave) ter dveh kart ogroženosti zavarovanih območij po vodni direktivi. Predstavitev osnutka poročila FHRM in izdelava časovnice posredovanja podatkov.
- 7) Obravnava vsebin načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti (pregled nabora ciljev in ukrepov, predstavitev avstrijskega pristopa k prednostni razvrstitvi, pregled osnutka kazala).
- 8) Obravnava dokumenta za vzpostavitev povezav med vodno in poplavno direktivo, obravnava Koncepta koordinacijskih aspektov implementacije poplavne direktive na povodju Donave.
- 9) Predstavitev posodobitev in načrtov razvoja evropskega sistema alarmiranja EFAS.
- 10) Obravnava osnutka poročila o poplavnem dogodku junija 2013 na Donavi.
- 11) Predstavitev delnih rezultatov projekta KULTURisk FP7.

2. Doseženi cilji

ad 1) Po nagovoru predsedujočega skupini in predstavnika slovaškega pristojnega ministrstva je bil sprejet dnevni red in delo se je nadaljevalo s poročilom o sklepih 11. sestanka StWG (Standing Working Group), na katerem FP EG zaprosena za ovrednotenje dogodka 2013, tudi v povezavi z delovanjem EFAS, poleg tega pa sta bila sprejeta še naslednja sklepa: poziv članici (HR) k oddaji podatkov o APSFR, poziv članicam k oddaji preliminarne rezultate FHRM. Skupina je bila obveščena tudi o izboru novega generalnega sekretarja in predstavljena je bila izvedba tretjega dogodka JDS (Joint Danube Survey, danubesurvey.org) avgusta in septembra letos, na katerem je bilo s pomočjo treh ladij opravljeno vzorčenje za

potrebe monitoringa in izvedene tudi javne predstavitve dela. V zvezi z delom RBM EG je bilo opozorjeno na časovnico izdelave drugega NUV, ki mora biti zaključen do konca 2015, osnutek pa pripravljen do konca prihodnjega leta.

ad 2) V zvezi s Strategijo EU za Podonavje je bilo opozorjeno na poročilo Evropske Komisije z dne 8.4.2013, v katerem sta omenjena projekta EFAS in FLOODRISK. Sklepi znanstvenega odbora pri centralnem svetu za poplavno varnost EUSDR se nanašajo predvsem na boljšo izmenjavo podatkov za napovedi, informacij o vodnogospodarskih objektih in izmenjavo izkušenj v zvezi z uporabo novih objektov za zmanjševanje poplavne ogroženosti. Poudarjeno je bilo, da so projekti FLOODRISK, EFAS in SEERISK najboljši okvir za sedanje in prihodnje izzive. Omenjeni so bili tudi mehanizmi financiranja v obdobju 2014-2020 skozi Donavsko strategijo in Strategijo za vzhodni Mediteran. PA5 Akcijski plan je sestavljen iz osmih dejavnosti, cilj PA5 Iniciative pa je evaluacija izkušenj in identifikacija kritičnih elementov napovedovanja, njena implementacija pa naj bi vključevala vse deležnike. Predlog dejavnosti vsebuje izboljšanje izmenjave informacij, izmenjavo izkušenj, skupno načrtovanje, sodelovanje, koordinacijo finančnih resursov ter raziskave in razvoj. Predstavniki Strategije bodo obiskali države članice in jih povprašali po specifičnih potrebah, člani skupine FP EG pa bodo organizirali te sestanke.

ad 3) Predstavljeni so bili protipoplavni ukrepi, grajeni v letih 2007-2010 na območju Bratislave, Banske Bistrice in Brezova, financirani iz kohezijskih sredstev EU s 15 % lastno udeležbo. Gre za 9 projektov lokalnih ureditev, zlasti za protipoplavne nasipe in mobilne elemente. Bratislava je imela večje poplave v letih 1899, 1954, 1965, 1991 in 2002 ter 2013, ko se je dne 6. junija zgodila druga največja poplava s pretokom Donave 10 641 m³/s in gladino ca. 10 m (Q50-100). Izčrpali so 47 mio m³ zalednih voda, mesto pa so varovali s protipoplavnimi ograjami. Avgusta 2002 je Donava v Bratislavi dosegla pretok 10 370 m³/s. V osnovi so na Slovaškem mestna jedra varovana na Q1000, poseljena območja pa na Q100 s 50 cm nadvišanji. Napoved visokega vala so junija 2013 prejeli 3-4 dni prej.

ad 4) Karta APSFR se nahaja v končni fazi izdelave in bo zaključena do novembrskega rednega sestanka komisije. *Opomba:* Hrvaški podatki so še vedno nekoherentni in zdi se, da ni bila opravljena razmejitev med signifikantnimi in manj signifikantnimi poplavnimi območji. Pri prikazovanju APSFR niso bili uporabljeni omejitveni kriteriji kot je to slučaj pri prikazu nevarnosti in ogroženosti, zato so na omenjeni karti prikazana vsa nacionalna območja pomembnega vpliva poplav.

ad 5) Projekt FLOODRISK se je izvajal v državah, ki imajo neposreden stik z glavnim tokom Donave. Izdelane so karte za Q1000 v merilu 1:100 000, razvija pa se sistem za vnos metapodatkov v DanubeGIS. Rezultati projekta morajo biti vidni v DanubeGIS in dostopni vsem vključenim državam članicam, kajti npr. RS bo za DFRMP uporabila predvsem te karte nevarnosti in ogroženosti.

ad 6) Na prejšnjih sestankih je bila dogovorjena forma šestih kart nevarnosti in ogroženosti. Srednja verjetnost nastopa nevarnosti je skoraj pri vseh državah enaka (Q100), med srednjo in veliko verjetnostjo pa grafično ni vidnih razlik v merilu 1:4,5mio, zato se za karte uporabita le srednja in majhna verjetnost. Glede kart nevarnosti so kriteriji prikaza naslednji: >100 km² (ploskve), <100 km² in >50 km (linije), <100 km² in <50 km (točke). V našem primeru bo torej uporabljen le točkovni prikaz. V pojasnjevalno besedilo lahko vključimo spletno povezavo na naše .pdf oz. georeferencirane .tiff karte v merilu 1:5000. Pri izdelavi kart ogroženosti pa se uporabijo vsi trije scenariji, ker je tu razlika v škodnih posledicah med posameznimi povratnimi dobami bolj očitna. Pri obravnavi škodnega potenciala se uporabi nomenklatura Corine Land Cover, vendar je bilo opozorjeno na problematičnost rezultatov prostorskih analiz s podatki tako različnih natančnosti (1:5000 in 1:100.000). Z naše strani je

bilo znova odprto vprašanje dogovorjenih kriterijev prikaza, saj po obstoječih kriterijih ne bi bile prikazane karte nevarnosti in ogroženosti za dve najpomembnejši območji pomembnega vpliva poplav, tj. Ljubljana-jug in Celje. Zato je bilo dogovorjeno, da država članica lahko poleg upoštevanja splošnih kriterijev doda tudi območja, ki tem kriterijem ne ustrezajo, vendar so nacionalno pomembna. Razširjena bo tudi definicija, ki bo sedaj upoštevala, da se na karti nahajajo tudi območja, za katera država članica meni, da so pomembna. Tako bomo imeli v Sloveniji na povodju Donave prikazanih skupno 21 OPVP; tj. 4 na Muri, 3 na Dravi in 12 na Savi, poleg tega pa še OPVP Ljubljana-jug in Celje, ki izstopata po številu potencialno ogroženih prebivalcev in skupaj vsebujeta več kot tretjino skupnega števila, na kar je treba opozoriti tudi v spremnem besedilu. V spremnem besedilu bo treba na kratko opisati nacionalne metode priprave kart, obenem pa v drugem delu pojasniti tudi pomisleke in prilagoditve metod pri izdelavi kart za ICPDR. Določena je bila časovnica oddaje delnih in končnih podatkov, nekatere države so že zaključile z delom (AT), večinoma pa bodo končni podatki na razpolago marca 2014.

Glede kart poplavne ogroženosti pa je bilo dogovorjeno, da morajo tudi te karte upoštevati omenjeni kriterij prikaza (vključno z dodanimi nacionalnimi posebnostmi), kljub pomisleku, da bo končno število ogroženecv na povodju Donave podcenjeno in bi bilo bolje ohraniti karte ogroženosti za vse APSFR, vendar bi potem postala vprašljiva povezava med nevarnostjo in ogroženostjo. Nekatere države bodo morale spremeniti že poslane podatke.

ad 7) V zvezi z donavskim načrtom zmanjšanja poplavne ogroženosti se je razpravljalo o Akcijskem programu, načrtovanju na temelju kart nevarnosti in ogroženosti, opredelitvi ciljev in ukrepov za doseganje teh ciljev na ravni celotnega povodja. Dogovorjenih je pet osnovnih ciljev: izogibanje prihodnjim tveganjem, obvladovanje obstoječih tveganj, povečanje odpornosti, dvig stopnje ozaveščenosti, upoštevanje načela solidarnosti. Naša uredba o pogojih in omejitvah že deluje kot ukrep za doseganje prvega cilja. Marca 2016 mora biti načrt izdelan, leta 2021 pa bo treba poročati o izvedbi ukrepov. Večina se je strinjala, da moramo razmišljati o splošnih ukrepih in zato je bilo dogovorjeno, da se iz prispevkov posameznih držav izdela skupni nabor.

Predstavljen je bil avstrijski način prednostnega razvrščanja ukrepov na podlagi nabora štirih glavnih ciljev in 22 možnih ukrepov za pet področij obvladovanja tveganj (preventiva, zaščita, ozaveščanje, pripravljenost, obnova). Postopek so aplicirali na različnih območjih (ruralno, urbano, industrijsko in energetska-infrastruktura). Ukrepi so prednostno razvrščeni na treh nivojih (zvezni, pokrajinski in nivo 391 APSFR) in glede na tri kriterije (čas implementacije, ...). Uporabljena je analiza CE, saj so mnenja, da vseh aspektov ni mogoče denarno ovrednotiti. Postopek je tak, da se najprej poskuša odgovoriti na vprašanje, kateri od 22 ukrepov so sploh možni za posamezen APSFR in kakšne neposredne in posredne učinke imajo. Poleg tega je potrebno poznati status ukrepa (načrtovan, v izvedbi, ...). Izdelan je tudi katalog vprašanj o posameznem ukrepu glede količine zmanjšanja nevarnosti, količine zmanjšanja škodnega potenciala, potrebnega administrativnega in organizacijskega napa za ovrednotenje potencialne odpornosti in potrebnega finančnega vložka za CE ovrednotenje. Vsota odgovorov in morebitne uteži bodo posameznemu ukrepu podelile prioriteto I, II ali III. Za posamezen APSFR lahko izmed možnih ukrepov imata dva ukrepa I. prioriteto in potem se subjektivno odločijo za pravega. Decembra 2014 bodo zaključili z načrtovanjem in šli v javno obravnavo, konec 2013 pa bo že pripravljen zvezni načrt.

Opozorjeno je bilo, da gre pri nacionalnih prioritizacijah za obravnavo posameznih lokacij APSFR in da je treba najti rešitev, kako zadeve posplošiti na raven povodja Donave. Poročevalski obrazci EU zahtevajo tudi lokacijo (X,Y,Z) in prioriteto posameznega ukrepa (*po času implementacije, po metodi* npr. vprašalnika ali *po opisu*, zakaj je ukrep pomemben). Na nivoju povodja Donave bo zbran le katalog ukrepov in metodologija za posamezno

državo, nato je naloga FP EG, da nacionalne prioritete spremeni v internacionalne, zato je treba izdelati kriterije za prednostno razvrstitev ukrepov donavskega načrta (primer ukrepov: sprejem enotnega projektnega kriterija za nasipe, poenotenje alarmiranja, ...). Postavljeno je bilo tudi vprašanje kartiranja lokacij predlaganih ukrepov in dogovorjeno je bilo, da te karte ne potrebujemo.

ad 8) Obravnavan je bil predlog vsebine načrta oziroma kazalo, ki naj bi vsebovalo: uvod, zaključki PFRA (glej poročilo DPFRA 2012), karte nevarnosti in ogroženosti (glej poročilo FHRM 2013), cilji (5 ciljev), ukrepi (opis postopka izbire in prednostne razvrstitve ukrepov ter merjenja učinka ukrepov, opis načina obravnave vseh aspektov obvladovanja tveganj), naravne razlivne površine (predlog ločenega poglavja zaradi poplavne politike), analiza stroškov in koristi (metoda za ukrepe z nadnacionalnim učinkom; kaj države storijo v primeru čezmejnega vpliva ukrepov), usklajevanje z vodno direktivo (upoštevati cilje vodne direktive), učinki podnebnih sprememb (glej poročilo ICPDR CC Adaptation Strategy), mednarodno usklajevanje (FP EG, ISRBC PEG, bilaterale), načelo solidarnosti, obveščanje in posvetovanje z javnostmi, zaključki. Dokument DG ENV v zvezi s povezavo med WFD in FD naslavlja razloge za usklajevanje, koristi in možne konflikte, vodenje, časovnico, stanje implementacije.

ad 9) EFAS sistem deluje že 10 let in ni namenjen nadomestitvi nacionalnih sistemov alarmiranja. JRC nadzoruje (<http://floods.jrc.ec.europa.eu/>), izračune izvajajo različni partnerji (npr. ECMWF), novost je online COSMO-LEPS napoved za 00UTC. Za izboljšanje sistema se načrtuje skupaj 4000 meteoroloških postaj, 2500 temperaturnih, hidrološka kalibracija v 692 točkah. V osnovi gre za modele odtoka na podlagi meteoroloških podatkov ECMWF s 23 letnimi časovnimi serijami, ki gredo v hidrološki model odtoka LISFLOOD 5km*5km z nekaj prečnimi profili strug vodotokov in CLC pokrovnostjo, rezultati modela (hidrogrami) so po GEV porazdelitvi umeščeni v razrede povratnih dob pretokov Q1.5, Q2, Q5 in Q20, pri čemer vrednosti Q20 pomenijo močno opozorilno vrednost. Slovenija ima dobro mrežo postaj za potrebe EFAS. Pridobitev je nov spletni vmesnik, kjer je mogoče snemati napovedi za posamezne točke (<http://his.cuahsi.org/wofws.html>), napoved naj bi se izboljšala z 10 na 15 dni in objavljeni naj bi bili tudi hidrogrami modela LISFLOOD, sedaj je podrobneje obravnavan tudi koeficient odtoka (do sedaj upoštevani le indeksi padavin). V zvezi z junijskim poplavnim dogodkom je EFAS poslal enotno sporočilo partnerjem po elektronski pošti in od tu naprej je odgovornost na partnerjih, kako to informacijo uporabijo. Za Slovaško je bilo opozorilo nekoliko prepozno, model ECMWF pa je podcenil jakost vremenskega pojava.

ad 10) V pripravi je skupno poročilo skupine o poplavnem dogodku na Donavi junija 2013. Opis meteorološke situacije bo zagotovila HU v sodelovanju z DE. V Sloveniji takrat ni bilo večjih poplavljanj.

ad 11) Projekt KUTURisk (<http://www.kulturisk.eu/>) se je začel januarja 2011 in traja 36 mesecev, gre pa za razvoj kulture preventivnega obvladovanja tveganj. Sodeluje tudi UL FGG, dokazali pa naj bi, da je preventiva cenejša kot obnova, zato so bile analizirane različne vrste preventivnih ukrepov (zgodnje obveščanje, kartiranje, prenos tveganj, komunikacija tveganj, gradbeni ukrepi, ...). Uporabljeni so modeli za regionalno vrednotenje ogroženosti: nevarnost (21-letni klimatološki podatki, hidrološki model LISFLOOD za Q100, hidravlični model LISFLOOD-ACC 100m*100m), izpostavljenost (ljudje, stavbe, infrastruktura, kmetijstvo; CLC, EUROSTAT, OPEN STREET MAP), dovzetnost (starejši od 75 let, nepokretni, poraščenost, naklon, tla). Ogroženost je bila agregirana na raven države in dodan ji je bil indeks ranljivosti, določen na podlagi prilagoditvene sposobnosti, odpornosti in dovzetnosti (škodne krivulje po Huizinga 2007; za ljudi, stavbe, infrastrukturo in kmetijstvo).

Analiza je zelo obremenjena s količino podatkov, uteževanje je težko in ogroženost ljudi precenjena, lahko pa se rezultati projekta uporabijo za oceno ukrepov DFRMP.

3. Naloge in zadolžitve

Dogovorjeni roki za oddajo gradiv so naslednji:

- konec oktobra (pred rednim sestankom komisije 10. novembra) je treba poslati delne podatke o nacionalnih kartah nevarnosti in ogroženosti (zagotovimo lahko podatke za približno polovico območij, ostale obarvati sivo),
- takoj bo poslana uradna definicija redkih in zelo redkih poplav, ki izhaja iz metodološkega pravilnika
- konec oktobra je treba poslati besedilo (do 2500 znakov), ki bo vključeno v poročilo FHRM (poslati IL)
- konec februarja 2014 je treba izpolniti obrazec z naborom možnih ukrepov (poslati IL), saj mora biti DFRMP izdelan do konca 2014
- konec februarja 2014 je treba napisati kratko informacijo glede našega načina obravnave ukrepov s čezmejnimi vplivom

Predsedujoči skupini je s tem sestankom zaključil z delom v ICPDR FP EG. Naslednji sestanek delovne skupine skupaj z delavnico na temo DFRMP je predviden 9. - 11. aprila 2014 v Brnu na Češkem.

2.5 EC WG F, Bruselj, oktober 2013

POROČILO S SLUŽBENE POTI

Strokovna prireditev:

14. sestanek CIS delovne skupine za poplave WG F

Organizator:

EC, DG ENV, D – Water, Marine Environment&Chemicals, ENV.D.1 – Protection of Water Resources

Kraj srečanja:

Centre Conference Albert Borschette, Rue Froissart 36, Bruselj

Datum:

17. oktober 2013

Udeleženec:

Blažo Đurović

V Ljubljani, dne 24. 10. 2013

1. Namen

- 1) Uvod
- 2) Sprejetje dnevnega reda sestanka
- 3) Sprejetje zapisnika prejšnjega sestanka
- 4) Poročilo o poplavnem dogodku junija 2013
predstavitve AT, CZ, DE in HU
- 5) Izvajanje poplavne direktive
 - a) napredek pri izvajanju
 - b) pregled PFRA in APSFR s strani Komisije: napredek in prvi rezultati
- 6) Poročanje o izvajanju poplavne direktive
 - a) poročevalski obrazci za FRMP
 - b) WISE pregledovalnik kart PFRA in APSFR
 - c) smernice za poročanje o izvajanju poplavne direktive
 - d) napredek pri izvajanju direktive INSPIRE
- 7) Povezave med izvajanjem vodne in poplavne direktive
 - a) poročilo o napredku, predstavitev dokumenta in diskusija
- 8) Stanje CIS Delovnega programa 2013-2015
- 9) Tematske delavnice skupine WG F in izmenjava informacij
 - a) diskusija o sklepih preteklih delavnic
 - b) poročilo z delavnice o izmenjavi informacij o podnebnih spremembah ob 12. sestanku
 - c) poročilo z delavnice o izmenjavi informacij o odločanju v negotovih razmerah ob 13. sestanku
 - d) poročilo z delavnice o ciljih, ukrepih in prednostni razvrstitvi ob 14. sestanku

10) Izmenjava informacij o izvajanju poplavne direktive

predstavitev AT načrta za prednostno razvrstitev ukrepov

11) Raziskave

informiranje o tekočih raziskovalnih projektih

12) Evropske politike in dejavnosti Komisije v zvezi s poplavno direktivo

a) evropska podatkovna baza učinkov poplav: napredek pri izdelavi

b) ekonomski in socialni učinki poplav: poplave in poplavna preventiva v kontekstu evropskega ekonomskega vladanja (European Semester)

c) Sporočilo Komisije o zeleni infrastrukturi COM(2013)249

d) Ukrepi naravnega zadrževanja voda, Ekosistemske storitve in izvajanje poplavne direktive

e) dejavnosti v sklopu DG ECHO Civil Protection

f) Sporočilo Komisije o strategiji prilagajanja podnebnim spremembam COM(2013)216

g) Zelena knjiga o zavarovanju pred naravnimi nesrečami in nesrečami, ki jih povzroči človek COM(2013)522

h) predlog spremembe Pravil EU solidarnostnega sklada COM(2013)522

i) informiranje o kohezijski/regionalni politiki

13) Nedavni in novi projekti, konference, srečanja in drugi dogodki v zvezi s poplavami

a) projekt Flood-CBA

b) zaključna konferenca projekta Theseus dne 18.10.2013

2. Doseženi cilji

ad 4) Predstavljena je bila meteorološka situacija in hidrološke posledice junija 2013 v Avstriji, ki so povzročile poplave zlasti ob vodotokih Saalach, Salzach, ob bavarskemu Innu in Donavi, primerljive s tistimi v letih 1954 in 2002. V štirih dneh je padlo 344 mm padavin (P1000) oziroma 186 mm v 24 h, Donava je imela pretok okoli 10 000 m³/s. Podatke o letnih pretočnih maksimumih imajo od leta 1825, zadnji dogodek pa je spremenil Q100 na Dunaju za 4% in prihodnja vrednost Q100 bo enaka nekdanji Q187. Podatki o pretokih so dostopni na spletu, projektni standard za varovanje ljudi pa je Q100. V letu 2002 je bilo za 3,2 mlrd škode, po izvedenih infrastrukturnih ureditvah pa le še 900 mio EUR v letu 2013, kar pomeni, da se je desetletno vlaganje v preventivo večkratno splačalo.

Na Češkem je v obdobju od 29.5.-5.6.2013 lokalno padlo do 200 mm padavin, samo v mesecu maju pa skupno 110 mm (najbolj vlažen mesec maj v zgodovini meritev). Kljub temu se poplava junija 2013 ne uvršča med večje poplave, tudi vodostaj v Pragi je znašal le dobro polovico maksimalnega zabeleženega leta 1432. Junija sta se zgodila dva poplavna dogodka, ki sta zahtevala 13 smrtnih žrtev.

V Nemčiji so se v času od 2. do 25. maja tla močno navlažila in junijske padavine so povzročile največje zabeležene poplave v mestu Passau (2002: 7700 m³/s, 2013: 10000 m³/s, največja zabeležena: 9100 m³/s), poplave Rena so bile ocenjene na Q2-20, Donave na Q20-

500 in Elbe na Q100-500. Poplavni val je bil dolg 40 km, kar je povzročilo večdnevni pritisk na nasipe, ki so posledično ponekod popustili. Na rekah Saale in Elbe so bile večinoma presežene največje zabeležene poplave, dogodek leta 2013 pa v splošnem presega dogodek iz leta 2002. Zabeleženih je bilo okoli 180 000 škodnih zavarovalniških primerov. Zaradi dogodka iz leta 2013 bo treba revidirati projektne pretoke, izdelan pa bo tudi nacionalni program varstva pred poplavami, poleg obstoječih procesov v okviru poplavne direktive.

Na Madžarskem so bile poplave napovedane 5 dni vnaprej na vhodnem profilu, 7 dni vnaprej v Budimpešti in 10 dni vnaprej na izhodnem profilu. Zabeležene so bile tudi do 44 cm višje gladine v primerjavi z največjimi preteklimi dogodki. V Budimpešti je šlo za Q125, poplavljen je bilo 4100 km² območij in 52 naselij, vendar ni bilo žrtev, zlasti zaradi uporabe mobilnih pregrad.

V zvezi s podnebnimi spremembami je bilo s strani CZ pojasnjeno, da na porečju Labe v splošnem niso ugotovili trenda naraščanja velikih pretokov, tako da je težko povezovati podnebne spremembe in poplave, podobno tudi AT nima zabeleženih opaznih trendov, so pa izraziti trendi naraščanja poselitve na poplavnih območjih.

ad 5a) Vse države članice so poročale o prenosu direktive v nacionalno zakonodajo, izvedena je bila preveritev skladnosti transpozicije in odprti so le še trije primeri. Po členih 4 in 5 (PFRA in APSFR) so poročale vse države razen BG in HR. Po členu 6 (FHRM) se bo poročalo marca 2014.

ad 5b) Predstavljeni so bili statistični rezultati analize poročanja (European overview assessment report), ki se izvaja že od avgusta 2010. V nekaterih državah članicah enote upravljanja niso enake vodnim območjem, nekatere države (npr. IT, PT, NL) so v zvezi s PFRA uveljavile člen 13.1(a,b), SI samo člen 4, DE pa kombinacijo vseh treh. PT pa je določila APSFR, obenem pa uveljavila člen 13.1b, kar ni logično. Večina poročanih zgodovinskih poplavnih dogodkov se nanaša na obdobje po letu 2000, pred letom 1800 jih je malo. Večinoma so obravnavane rečne poplave, poplavljanje morja in tudi padavinske poplave (zaledne vode). Opravljena je bila analiza PFRA poročanja za 10 držav članic (brez SI) po treh skupinah poplavnih dogodkov, večinoma niso definirani kriteriji izločanja določenih vrst poplav in pomembnosti posledic. Obravnavan je bil tudi način upoštevanja podnebnih sprememb, razvoja poseljenosti in infrastrukture ter družbeno-ekonomskega razvoja. CZ je izrazila pomislek glede primerljivosti podatkov poročanja, kar lahko pri agregaciji rezultatov na evropsko raven pripelje do napačnih sklepanj. Do konca leta bo izdelan osnutek tega pregleda, ki bo na razpolago za komentarje.

ad 6a) Drugi osnutek poročevalskih obrazcev FRMP je na voljo od julija 2013, v splošnem obrazci vsebujejo veliko tekstualnih informacij. V zvezi s testiranjem obrazcev je večina držav članic izrazila pomisleke glede primernosti časa in predlagala odločitev testiranja na obdobje po marcu 2014.

ad 6b) Do konca leta bo pričel delovati WISE MapViewer za PFRA in APSFR.

ad 6c) Izdelane so smernice za poročanje FHRM, ki so dostopne na CIRCABC. Pojavilo se je vprašanje glede poročanja o dosegu poplav in povratnih dobah, zato je bilo pojasnjeno, da je treba ločevati med zahtevami direktive in zahtevami poročevalskih obrazcev, po direktivi je namreč OBVEZNO poročanje za poplave z majhno in srednjo verjetnostjo nastanka (pri nas Q100 in Q500), po poročevalskih obrazcih pa le s srednjo verjetnostjo nastanka (Q100). Pojasnilo bo zabeleženo v zapisniku sestanka.

6d) CIS skupine bodo vključene v proces implementacije direktive INSPIRE s ciljem prenosa zahtev direktive v sistem WISE.

7) Pripravljen je osnutek dokumenta o povezavah med vodno in poplavno direktivo, ki bo predstavljen na sestanku Strategic Coordination Group in nato na srečanju vodnih direktorjev. Dokument vsebuje tudi nekaj primerov povezovanja v državah članicah in je namenjen deležnikom v procesu implementacije obeh direktiv s ciljem doseganja sinergij med obema. Bistvena razlika med obema direktivama je na področju udeležbe javnosti, saj je pri izvajanju poplavne direktive obvezno zagotoviti le informiranost javnosti, pri vodni direktivi pa je obvezna tudi izvedba posvetovanja z javnostmi, aktivno vključevanje javnosti pa je treba spodbujati. Člen 10 poplavne direktive določa, da je treba dokumente dati na razpolago javnosti in v procesu priprave načrta spodbujati aktivno vključitev deležnikov. Torej, zagotavljanje informiranosti javnosti je v okviru poplavne direktive orodje za udeležbo javnosti v procesu njenega izvajanja. Komisijo zanima predvsem politična perspektiva integracije obeh politik in iskanje win-win rešitev, zato se pričakujejo komentarji skupine WG F na osnutek dokumenta, nato bo do konca leta izdelana končna verzija.

8) CIS Delovni program za obdobje 2013-2015 je bil sprejet v mesecu maju in predvideva deset dejavnosti skupine WG F. Obe direktivi sta sedaj združeni v eno CIS skupino, predviden je nov koordinacijski mehanizem v obliki skupin PrepSCG, sestavljenih iz vodij WG in predsednika SCG.

9a) Zaključena so nekatera odprta vprašanja z delavnic, ki se nanašajo na posamezne člene direktive. Vprašanja se vodi v skupni preglednici.

9b-d) Predstavljeni so bili rezultati prejšnjih delavnic in zadnje delavnice v zvezi s cilji, ukrepi in njihovo prednostno razvrstitvijo. Izpolnjenih je bilo 16 vprašalnikov in za cilje je bilo ugotovljeno, da so večinoma nacionalni, ukrepi nacionalni in regionalni in da ti vsebujejo vse korake obvladovanja poplavnih tveganj, prednostna razvrstitev pa je ravno tako nacionalna in regionalna, uporabljenih pa je več metod (MCA, prostorski učinki ukrepov, ...). Sklepi delavnic so na voljo na CIRCABC.

10) Predstavljena je bila avstrijska metoda načrtovanja ukrepov zmanjševanja poplavne ogroženosti. Določili so štiri osnovne cilje, izdelali katalog 22 splošnih ukrepov, ki zajemajo vsa področja obvladovanja poplavnih tveganj in naredili osnutek njihove prednostne razvrstitve glede na tri tipe razvrstitev iz poročevalskih obrazcev. Za posamezen APSFR so nato določili možne ukrepe in jih ocenili po vprašanjih iz kataloga glede na zmanjšanje poplavne nevarnosti, zmanjšanje pričakovanih škod, dodatne attribute ukrepa (prispeva k prilagajanju podnebnim spremembam, ...), izvedljivost implementacije ukrepa (je zakonsko zavezujoč, je negradben, ...). Način uteževanja in seštevanja odgovorov še ni določen, do konca oktobra bo metoda izdelana, do konca leta pa bo pripravljen tudi osnutek zveznega načrta na strateški ravni.

11) V sklopu EU DG ENV Science-Policy Interface (SPI) je bila skupina WG F pozvana k opredelitvi potreb po raziskavah in inovacijah. Dokument Strategic Research and Innovation Agenda (SRIA 0.5), sprejet 30. maja 2013, je bil izdelan v sklopu raziskovalne platforme WATER JPI (Joint Programming Initiative »Water challenges for a changing world«, <http://www.waterjpi.eu>; 19 partnerjev, 5 opazovalk, SI ni med njimi) za različna področja, med katera sodi tudi področje »safe water system«, katerega namen je minimizacija tveganj, povezanih z vodno infrastrukturo in naravnimi nevarnostmi. Platforma bo pomemben dejavnik v European Research Area in v 8. EU FP za raziskave in inovacije Horizon 2020 (http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm?pg=home).

12a) European Flood Impact Database (EEA, European Environment Agency) je podatkovna baza in pregledovalnik, ki vsebuje tudi podatke poročanja PFRA. Projekt datira v leto 2009, ko se je na podlagi dogovora vodnih direktorjev pričelo z izdelavo evropske podatkovne baze o poplavah, vendar se danes postavlja vprašanje namena in smiselnosti take baze, saj obstajajo

nacionalne podatkovne baze. Takrat je bila osnovna ideja zbrati podatke za podporo političnim procesom (določitev poplavnih dogodkov, ki so glede na povzročeno škodo signifikantni za ustvarjanje politike), zdaj pa je cilj zbiranje informacij o učinkih poplav. Opozorjeno je bilo (IT) na dogovor, da se ne bo izdelovalo evropskih baz, ampak le nacionalne. Pri pripravi podatkov je bilo ugotovljeno, da ni veliko informacij o učinkih naravnih nesreč. Primerjava rezultatov poročanja PFRA in svetovne kronologije Q100 dogodkov je pokazala velika odstopanja in manjkajoče podatke, pa tudi, da je v PFRA poročanju navedenih manj žrtev. V letu 2014 bo podatkovna baza dokončana.

12b) V okviru EU Semester se že od leta 2011 obravnavajo makroekonomski in socialni učinki poplav in kako okolje lahko prispeva k trajnostni rasti in delovnim mestom in zato se junija vsako leto izdajo specifična priporočila za 28 držav članic. Študija, ki se začne s 1. novembrom, bo v treh mesecih ovrednotila finančne, ekonomske in socialne učinke, upošteva stroške v preteklih desetih letih, evropsko pomoč iz EU Solidarnostnega sklada in prihodnje stroške ter pripravila priporočila državam članicam za večje investiranje v preventivno obvladovanje poplavnih tveganj.

12c) Zelena infrastruktura po definiciji obsega naravna in delno naravna območja s širokim razponom ekosistemskih uslug. Skupaj s podnebno prilagoditveno strategijo (2013), dokumentoma »Evaluation of the effectiveness of Natural Water Retention Measures« (2012) in Towards better environmental options and flood management (2009), tvori strategija za zeleno infrastrukturo pomemben prispevek k poplavni politiki in je pomembna tudi za črpanje evropskih sredstev. Sporočilo o zeleni infrastrukturi COM(2013)249 poudarja koristi narave za družbo in izpostavlja nujnost investiranja v te koristi v luči obvladovanja učinkov podnebnih sprememb. V skladu s tem se pričakuje, da bo zelena infrastruktura izbrana kot investicijska prioriteta kohezijske politike v obdobju 2014-2020. Tudi naravni ukrepi zadrževanja voda NWRM so skladni s to strategijo.

12d) Naravni ukrepi zadrževanja voda so v delovnem programu CIS obravnavani enako pomembno kot npr. povezave med vodno in poplavno direktivo. Trenutno se izvaja pilotski projekt integracije teh ukrepov v upravljanje voda (katalog ukrepov in primerov, tipologija ukrepov, njihovi učinki, stroški in koristi, implementacija ...). Glede ekosistemskih storitev se postavlja vprašanje, kako integrirati ekosistemske usluge v načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti, zlasti v odvisnosti od tega ali bo uporabljena CBA ali MCA metoda vrednotenja.

12e) Do konca leta 2013 bo pripravljena nova evropska zakonodaja v zvezi s civilno zaščito, ki bo predvidela nacionalne ocene ogroženosti zaradi več vrst nevarnosti do konca leta 2016. Osnovni področji obvladovanja tveganj zaradi naravnih nevarnosti sta sedaj dva, pripravljenost in ukrepanje ter preventiva, ki predstavlja novo poglavje v zakonodaji. Do konca leta 2013 bo opravljen evropski pregled nacionalnih ocen ogroženosti. Aktualni projekti s področja preventive so: DAMSAFE, FLOOD CBA, SMART WATER. Pomembni inštrumenti obvladovanja tveganj so: evropska podnebna prilagoditvena strategija, kohezijski skladi 2014-2020, FP8 Horizon 2020, Zelena knjiga o zavarovanju pred naravnimi nesrečami in nesrečami, ki jih povzroči človek COM(2013)522, integracija v evropske politike.

12f) Petnajst držav članic ima že izdelano nacionalno podnebno prilagoditveno strategijo, v letu 2017 bo preverjena njihova pokritost in kakovost. Osnovne dejavnosti gredo v smeri spodbujanja članic k izdelavi nacionalnih strategij, LIFE financiranju, adaptaciji mest, zmanjšanju vrzeli v znanju (Horizon 2020), adaptacijskim orodjem (pregled dejavnosti po državah, iskalnik primerov), zagotavljanju podnebne odpornosti sektorskih politik, povečevanju odpornosti infrastrukture, ... Velik del evropskega financiranja bo šel v smer prilagajanja podnebnim spremembam.

12g-i) V zvezi z vključevanjem zavarovalništva ostaja osnovni cilj povečati delež osebnih zavarovanj, ki je še vedno na enaki ravni, saj se še vedno računa na državno pomoč ob poplavih. Predstavljen je bil nedavni predlog spremembe pravil EU Solidarnostnega sklada COM(2013)522 in podanih je bilo nekaj informacij o kohezijski/regionalni politiki.

13a-b) Predstavljeno je stanje na projektu Flood-CBA, ki se je pričel v letu 2013 v okviru DG ECHO Civil Protection, gre pa za ekonomski projekt v zvezi z izračunom stroškov in koristi na področju poplav (www.floodcba.eu). Predstavljena je tudi vsebina štiriletnega projekta Theseus (Innovative technologies for safer European coasts in a changing climate).

3. Naloge in zadolžitve

- pregled smernic za poročanje FHRM
- pregled osnutka poročevalskih obrazcev FRMP
- pregled osnutka dokumenta o povezavah WFD – FD
- pregled delovnega programa CIS za obdobje 2013-2015
- izpolnitev vprašalnika v zvezi s cilji, ukrepi in njihovo prednostno razvrstitvijo
- analiza avstrijskega in škotskega koncepta določitve ciljev, ukrepov in njihove prednostne razvrstitve
- pregled dokumentov COM(2013)249 (zelena infrastruktura), COM(2013)216 (podnebne spremembe) in COM(2013)522 (zavarovanja)
- pregled dokumentov, ki se nanašajo na NWRM npr. »Evaluation of the effectiveness of Natural Water Retention Measures«, »Costs, benefits and climate proofing of natural water retention measures«
- pregled stanja in trenutnih rezultatov projekta Flood-CBA

Naslednja sestanka WG F sta predvidena marca 2014 v Budimpešti in oktobra v Rimu.

2.6 SI-IT komisija za Sočo, Gorica, november 2013

POROČILO S SLUŽBENE POTI

Strokovna prireditev:

sestane skupine za poplave v okviru slovensko-italijanske mednarodne komisije za Sočo

Organizator:

Autorita di bacino dei fiumi Isonzo, Tagliamento, Livenza, Piave, Brenta-Bacchiglione; Cannaregio
4314 – Calle del Duca, Benetke

Kraj srečanja:

Sedež avtonomne regije Friuli Venezia Giulia, Via Roma 5, Gorica

Datum:

25. november 2013

Udeleženec:

Blažo Đurović

V Ljubljani, dne 26. 11. 2013

1. Namen

- 1) Obveščanje in izmenjava izkušenj pri izvajanju poplavne direktive (kartiranje poplavne nevarnosti in ogroženosti)
- 2) Izmenjava podatkov – hidrogrami Soče v Solkanu (pretoki Q30, Q100, Q300 za IT)
- 3) Morebitne posebne hidravlične razmere na mejnih odsekih rek

2. Doseženi cilji

ad 1) Italijanska stran je predstavila način priprave kart nevarnosti in ogroženosti v merilu 1:25000 na podlagi analize nevarnosti z 2D hidravličnim modelom z mrežnimi celicami velikosti stranice 10 m. Izdelane so karte ogroženosti za posamezne povratne dobe, ki prikazujejo območja, razvrščena v štiri razrede ogroženosti na podlagi določitve razredov nevarnosti za posamezne povratne dobe ter uteženega povprečja ogroženosti štirih elementov ogroženosti. Ogroženost se izračunava kot zmnožek nevarnosti, ranljivosti in velikostivrednosti po metodi iz projekta KultuRISK, coniranje pa je izvedeno s pomočjo matrike ogroženosti. S strani MKO je bilo predstavljeno stanje izvajanja poplavne direktive v Sloveniji, s strani Inštituta pa metode in rezultati kartiranja poplavne nevarnosti in ogroženosti.

ad 2) Agencija za okolje RS je predstavila model napovedovanja pretokov za povodje Soče in dala na razpolago podatke o merjenih hidrogrameh na nekaterih vodomernih postajah Vipave in Soče. IT potrebuje merjene hidrograme Soče v Solkanu pod pregrado za Q30, Q100 in Q300. Predstavljen je bil tudi projekt BOBER (2010-2015) in merjenje intenzitete padavin, izdelava napovedi poplav in hidroloških opozoril (modeli napovedi so izdelani za Savo, Sočo in delno za Muro, pri čemer model Soče služi tudi kot vhodni podatek v oceanografski model). Italijanska stran se je zanimala tudi za podatke o povratnih dobah padavinskih dogodkov, saj za oceno povratne dobe pretoka uporabljajo predpostavko o enakosti obeh povratnih dob, torej padavin in pretokov. ARSO je zaprosil za podatke o prečnih prerezih vodotokov in podatkih o pretokih rek, vendar je bilo z italijanske strani pojasnjeno, da imajo le podatke o gladinah. Podani so tudi konkretni predlogi v zvezi s prihodnjim sodelovanjem (uporaba napovedi za Sočo, harmonizacija podatkov o pretokih, letni pregled metapodatkov

meritev, skupni monitoring morja z visokofrekvenčnimi radarskimi antenami, informiranje o incidentnih onesnaženjih ...). Dogovorjeno je, da se za zasedanje komisije pripravi protokol o sodelovanju in izmenjavi podatkov.

ad 3) Predstavnik območne izpostave Urada za upravljanje z vodami ARSO je predstavil stanje ob poplavnih dogodkih na Vipavi. V centru Vipave je gladina znašala do 40 cm, v Renčah je bilo poplavljenno veliko območje ob jedru naselja, Miren pa je bil poplavljen ob dogodkih 2007, 2009, 2010 in 2012. Italijanska stran je bila pozvana k posredovanju informacij o morebitnih načrtovanih ureditvah vodotokov (Vipava, Koren). Predstavnik FG UL je izpostavil rezultate napovedi povečevanja pretokov do leta 2100 zaradi podnebnih sprememb, npr. na vodomerni postaji Solkan naj bi pretok Q100 do konca stoletja postal Q10, posledično bi se vodna gladina ob Q100 dvignila za 35 cm. Poudarjeno je, da vodotoki potrebujejo več prostora. Izpostavljene so tudi priložnosti skupnih projektov LIFE, ki bi vključevali povezovanje območij Natura2000, načrtovanja zmanjševanja poplavne ogroženosti, namakanja, hidroenergetike in vodnega načrtovanja ter rekreacijskih dejavnosti. Prvi klici za LIFE projekte bodo v juliju 2014, omenjena je tudi možnost priprave skupnega NZPO za Vipavo. Tudi v sklopu EU FP Horizon2020 obstajajo možnosti skupnih projektov na področju podnebnih sprememb in načrtovanja zmanjševanja ogroženosti, povezovanja voda in nepremičninskega trga (vpliv poplavne ogroženosti na vrednost nepremičnin) in analize stroškov negradbenih ukrepov.

3. Naloge in zadolžitve

Za Inštitut niso bile določene posebne naloge ali zadolžitve.

2.7 SI-AT komisija za Muro, Lipnica, december 2013

POROČILO S SLUŽBENE POTI

Strokovna prireditev:

delavnica v okviru slovensko-avstrijske komisije za Muro (SI-AT-HU-HR)

Organizator:

Amt der Steiermärkischen Landesregierung, Wartingergasse 43, Gradec

Kraj srečanja:

Bildungshaus Schloss Retzhof, Dorfstrasse 17, Leitring/Wagna

Datum:

9. december 2013

Udeleženca:

Blažo Đurović, Špela Petelin

V Ljubljani, dne 10. 12. 2013

1. Namen

- 1) Stanje izvajanja direktive 2007/60/EC
- 2) Kartiranje poplavne nevarnosti in ogroženosti – metode in rezultati
- 3) Priprava načrtov zmanjševanja poplavne ogroženosti

2. Doseženi cilji

ad 1) Predstavniki pristojnih uprav v posameznih državah so podali nekatere splošne informacije glede izvajanja direktive, relevantno nacionalno zakonodajo, organiziranost pristojne uprave, rezultate predhodne ocene poplavne ogroženosti in določitev območij pomembnega vpliva poplav. V plenarni diskusiji so obravnavane razlike v pristopih k izvajanju direktive.

ad 2) AT je zaključila z izdelavo kart poplavne nevarnosti in ogroženosti, ki bodo objavljene v letu 2014 v okviru NZPO.

HR je opredelila OPVP, ki so sedaj v usklajevanju, izvaja se twinning projekt za dve pilotni območji, v okviru katerega bodo razvite metode za pripravo kart poplavne nevarnosti in ogroženosti, za izdelavo NZPO. Izdelane bodo smernice za šest področij dela, ki bodo osnova za izvajanje direktive, tudi na področju upoštevanja ekonomskega vidika (pri pripravi teh smernic bo sodelovalo tudi slovensko podjetje SI Consult).

HU je v zamudi s kartami poplavne nevarnosti in ogroženosti, karte pa izdelujejo tudi v okviru projekta CEFAME.

Po predstavitev AT, HR, HU je IzVRS predstavil pravni okvir za kartiranje, vrste poplavnih kart, njihov namen in praktično uporabo, rezultate kartiranja na ravni države in na porečju Mure, postopka kartiranja nevarnosti in ogroženosti ter pojasnil specifičnost analize ogroženosti pri nas. Predstavnik Inštituta za hidravlične raziskave je prikazal praktično uporabo in rezultate hibridnih hidravličnih modelov na območju od Krškega do mejnega profila s Hrvaško.

ad 3) Predstavljen je avstrijski pristop k načrtovanju, smernice za pripravo načrtov, cilji, katalog ukrepov metoda prednostne razvrstitve, sodelovanje javnosti. Za potrebe priprave

načrta so določili štiri osnovne cilje zmanjševanja poplavne ogroženosti, delalo se je na petih pilotnih projektih, na podlagi katerih so izdelane smernice za pripravo NZPO, ki bodo objavljene do konca leta 2013 in bodo vsebovale katalog 22-ih ukrepov, izbiro posameznih ukrepov na državnem nivoju ter predlog ukrepov, ki bodo naknadno obravnavani na regionalni ravni ter metodo za prednostno razvrstitev ukrepov. Metoda temelji na seznamu vprašanj (DA, NE) in na matriki za vrednotenje odgovorov. Vidik stroškov in koristi v tej metodi ni upoštevan. Upoštevani sta le možnost izvedbe in možnost financiranja izvedbe ukrepov do leta 2021. Analizo stroškov in koristi naj bi se izvedlo pozneje, v postopku načrtovanja in samo za gradbene ukrepe. V diskusiji je bila predlagana tudi preučitev možnosti izdelave skupnih načrtov za npr. Muro.

3. Naloge in zadolžitve

Organizator delavnice bo izdelal poročilo o delavnici, ki bo posredovano udeležencem in Komisiji za Muro, posredovane bodo tudi predstavitve z delavnice. Predstavnik MKO je udeležence povabil na delavnico v Ljubljani, ki bo organizirana predvidoma v mesecu aprilu 2014. Tema delavnice bo način priprave načrtov zmanjševanja poplavne ogroženosti.